

ХИМИКОТЕХНОЛОГИЧЕН И МЕТАЛУРГИЧЕН УНИВЕРСИТЕТ

**ОДОБРЯВАМ:
РЕКТОР:
(проф. д-р инж.М.Георгиев)**

**ПРАВИЛНИК
ЗА УЧЕБНАТА ДЕЙНОСТ**

София, ноември 2011г.

Настоящият правилник за учебната дейност е неразделна част от Правилника за устройството и дейността на Химикотехнологичния и металургичен университет (ХТМУ).

РАЗДЕЛ I ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) В ХТМУ се организира обучение след завършено средно образование в три степени:

първа – образователно-квалификационна степен "бакалавър", за придобиването на която в съответствие с учебния план се изискват минимален срок на обучение 4 години и не по-малко от 240 кредити;

втора – образователно-квалификационна степен "магистър", с минимален срок на обучение 5 години или не по-малко от 1 година след за-вършена степен "бакалавър" и придобити общо с бакалавърската степен 300 кредити;

трета – образователна и научна степен "доктор" със срок на подготовка 3 години, след придобита степен "магистър".

Формите на обучение са редовна, задочна и дистанционна.

(2) Обучението в степен "бакалавър" осигурява широкопрофилна подготовка по професионални направления и специалности.

(3) Обучението в степен "магистър" осигурява задълбочена фундаментална подготовка, съчетана с профилиране в определена специалност.

(4) Обучението в степен "доктор" се осъществява по научни специалности.

(5) Във всички образователно-квалификационни степени може да се обучават и чуждестранни студенти (приложение 5).

Чл. 2. Качеството на образованието и научните изследвания в ХТМУ се осигурява чрез вътрешна система за оценяване и поддържане на качеството на обучение и на академичния състав, приета от академичния съвет.

Чл. 3. Обучението на студентите в ХТМУ във всяка специалност се организира и провежда по учебна документация, която съдържа: квалификационна характеристика по степени, учебен план, учебни програми на изучаваните дисциплини, ежегодно приеман график за провеждане на учебния процес и седмичен разпис на учебните занятия.

Чл. 4. (1) Учебният план е основен документ. За първата и втората степен на обучение той се съставя въз основа на действащото законодателство и квалификационните характеристики за всяка степен и специалност. Приема се от съответния факултетен съвет, разглежда се на учебно-методичен съвет /УМС/, утвърждава се от академичния съвет и се подписва от ректора или заместник - ректора по учебната дейност. Учебните програми по всички дисциплини се примат от съответния факултетен 2

съвет и се подписват от декана на факултета. В УМС участват заместник-деканите по учебната работа, както и отговорниците по акредитация и качество на обучението.

(2) В учебния план се посочват видът и срокът на обучението, броят на семестрите, обемът на учебните дисциплини (задължителни, избираеми, факултативни) по реда на тяхното изучаване, курсовата научно-изследователска работа, курсовите проекти и работи, различните видове практики, брой кредити за всяка дисциплина, формите на контрол на знанията на студентите и продължителността за разработване на дипломните работи.

(3) Учебните планове за фундаменталното обучение се изготвят от комисия към съответния факултет, отговарящ за специалността. За специализиращото обучение плановете се изработват от съответната специализираща катедра. Съхраняват се в три официални екземпляра от Учебно-методичен отдел, съответния деканат и съответната специализираща катедра. Учебните програми се изготвят от катедрите, които отговарят за съответната дисциплина. Съхраняват се също в три официални екземпляра, както и учебните планове.

(4) Промяна в учебните планове се допуска по предложение на катедрите, на заместник-ректора по учебната дейност или на декана, след решение на съответния факултетен съвет. Промените в учебните планове се утвърждават от академичния съвет. Всяка промяна, приета по този ред, се отразява в оригиналните планове.

Чл. 5. Учебният план за обучаване на докторантите е индивидуален. Разработва се от обучаващата катедра и се приема от съответния факултетен съвет.

Чл. 6. Основна форма за оценяване на знанията на студентите е писменият изпит. Знанията и уменията на студентите се оценяват по шестобална система, която включва следните оценки: отличен (6.00), много добър (5.00), добър (4.00), среден (3.00) и слаб (2.00). За успешно положен се приема изпитът, оценен най-малко със среден (3.00). При издаване на Европейско дипломно приложение се нанасят оценките по Европейската система за трансфер на кредити (ECTS): отличен (A), много добър (B), добър (C) и среден (D и E).

Чл. 7. За оценка на придобитите по време на обучението знания и умения на студентите се въвеждат Правила за прилагане на университетска система за натрупване и трансфер на кредити ХТМУ. Целта на системата е да осигури на студентите възможност за изборност на дисциплини, самостоятелна работа и мобилност на основата на взаимно признаване на отделни периоди на обучение, които отговарят на част от учебния план на специалността и образователно-квалификационната степен.

РАЗДЕЛ II   ОРГАНИЗАЦИЯ НА УЧЕБНАТА РАБОТА

Чл.8. (1) Обучението на студенти в ХТМУ включва:

а) фундаментална (химическа, физико-математическа и инженерна),
общообразователна, икономическа и хуманитарна подготовка;

б) специализиращо обучение;

в) разработване на дипломна работа.

(2) Занятията се водят съгласно утвърдените учебни планове за всяка степен и специалност, съответната учебна програма за всяка дисциплина и конкретен разпис на учебните занятия за всеки семестър.

(3) Академичният час е с продължителност 45 минути.

Чл. 9. Фундаменталната подготовка се извършва по дисциплини и с продължителност, съгласно учебните планове за всяка специалност.

Чл. 10. Специализиращото обучение се извършва по дисциплини и с продължителност съгласно учебните планове за всяка специалност и изборен модул в специалността. Разпределението на студентите по изборни модули става въз основа на правила, които са неразделна част от този правилник (приложение 2).

Чл. 11. (1) За задочно обучение се предвиждат задължителни присъствени занятия, които се провеждат един път в семестъра, с продължителност 3 седмици и с хорариум 50% от часовете за редовно обучение в съответствие с държавните изисквания.

(2) Срокът за задочното обучение на студентите не може да надвишава с повече от една година срока на редовното обучение.

Чл. 12. (1) Учебната работа се извършва чрез лекции, упражнения (лабораторни и семинарни), курсови задачи, курсови работи, курсови проекти, различни видове практики, курсова научно-изследователска работа, организирана самостоятелна подготовка, производствени екскурзии, разработване и защита на дипломна работа.

(2) Промени в разписа на занятията се допуска по изключение, само след разрешение на заместник - ректора по учебната дейност, съгласувано с Учебно-методичния отдел и задължително се отразява в официално обявения разпис.

Чл. 13. (1) Лекциите се изнасят пред потоци, в които се включват студенти, изучаващи определена учебна дисциплина по една и съща програма или по различни програми, които се различават с не повече от 20% от учебния материал.

(2) Семинарните и лабораторни упражнения се провеждат съответно по семинарни и по лабораторни групи.

(3) Съставът, броят на потоците и групите и тяхната численост се определят със заповед на ректора (приложение 3).

(4) Курсовата научно-изследователска работа се извършва индивидуално.

(5) Обучението по чужди езици се организира в сборни групи, формирани по степен на знание на съответния език.

(6) Физическото възпитание и спорт се провежда в сборни групи, формирани по предпочитани спортове.

Чл. 14. (1) Контролът върху подготовката на студентите през семестъра се осъществява по различни начини: курсови задачи, тестове, препитвания, колоквиуми, текущи изпити и други форми, съобразно спецификата на специалностите и дисциплините. За успешното изпълнение на различните форми на контрол студентът получава съответните кредити.

(2) Контролът се извършва по график, обявяван в началото на всеки семестър.

(3) Оценките от текущия контрол през семестъра се вземат предвид при оформяне на окончателната оценка по съответната дисциплина на основата на приети от съответната катедра правила.

(4) Контролът по дисциплините с текуща оценка се състои от определен брой препитвания, които се провеждат през семестъра.

Чл. 15. (1) Учебният процес по всяка учебна дисциплина завършва с оценка, формирана на базата на текущ контрол или изпит. Знанията на студентите се оценяват по шестобалната система и за успешно положен се счита изпитът, оценен най-малко със среден (3.00).

(2) Основна форма за оценяване на знанията са писмените изпити. Те се провеждат по предварително утвърден от УМС график, съобразен с предложенията на преподавателите и студентите. При отсъствие на предложения, графикът се съставя служебно от Учебно-методичния отдел.

Чл. 16. (1) Всички видове практики се провеждат в учебни, научни или стопански организации по програми, разработени от специализираните катедри. Методичното ръководство на практиките се осъществява от университетските преподаватели, а непосредственото ръководство може да се извършва и от представители на съответните предприятия или организации.

(2) Успешното провеждане на производствената практика се отразява с оценка в студентските книжки, в главната книга и в приложението към дипломата за завършено образование.

Чл. 17. (1) Обучението на студентите по образователно-квалификационните степени "бакалавър" и "магистър" завършва със защита на дипломна работа. Защитата на дипломната работа се осъществяват пред Държавна изпитна комисия, назначена от ректора. При защита на дипломна работа в комисията се включват от 5 до 8 хабилитирани преподаватели. По изключение в комисията може да се включат нехабилитирани преподаватели с научна степен и представители на външни учебни, научни и стопански организации.

(2) Защитата на дипломната работа се провеждат на открито заседание на комисията, а оценката се определя на закрито заседание с обикновено мнозинство.

(3) За защита на дипломните работи се определя една редовна и една поправителна сесия. Поправителната сесия се провежда не по-късно от 4 месеца след редовната сесия. Не по-рано от 4 месеца след това се допуска още една сесия (ликвидационна).

(4) До разработване на дипломна работа се допускат студенти, които са изпълнили всички задължения съгласно учебния план, което се удостоверява с подпис и печат в студентската книжка.

Чл. 18. Връзката между студентите и административните ръководства се осъществява чрез преподавателите, определени за курсови ръководители, студентите, определени за групови отговорници, членовете на съответните факултетни съвети и членовете на академичния съвет.

Чл. 19. Приемането на нови студенти в ХТМУ се организира въз основа на Правилник, съобразен с утвърдените държавни изисквания, който се актуализира и приема от академичния съвет.

Чл. 20. На всеки студент се издава студентска книжка, в която се вписват изучаваните учебни дисциплини, практиките и оценките (по съответните форми на контрол на знанията), предвидени в учебния план.

Чл. 21. Условието и реда за приемане и обучение на студентите в магистърска степен са описани в приложение 4 и утвърден от академичния съвет Правилник за приемане на студенти в ХТМУ.

Чл. 22. Условието и реда за приемане и обучение на докторантите се уреждат със специален правилник.

РАЗДЕЛ III ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА СТУДЕНТИТЕ

Чл. 23. (1) Студентите заплащат семестриални такси за обучението си.

(2) Таксите за студентите, приети по държавна поръчка, се определят от Министерския съвет (МС) и се заплащат на равни вноски при записване за всеки следващ семестър.

(3) Таксите за студентите, които индивидуално плащат обучението си, се определят от академичния съвет на ХТМУ и се заплащат на равни вноски при записване за всеки следващ семестър.

(4) От такси се освобождават: кръгли сираци, лица с трайни увреждания и намалена с най-малко 70% трудоспособност, военноинвалиди, лица, отгледани до пълнолетието си в домове за отглеждане и възпитание на деца, лишени от родителска грижа, докторантите през последните 2 години на обучението си.

Чл. 24. Студентите участват в научно-изследователската дейност на ХТМУ като им се гарантират авторски, изобретателски и сродни права и възнаграждения.

Чл. 25. Студентите ползват за обучението си материалната база на университета, а също така неговите битови, спортни и почивни бази.

Чл. 26. Студентите могат да получават стипендии и да ползват кредити за заплащане на такси и/или за издръжка по време на обучението си.

Чл. 27. Студентите участват чрез свои представители, избрани по утвърден от Правилника за устройството и дейността на ХТМУ ред, във всички ръководни органи за управление на университета.

Чл. 28. Студентите избират групови представители за връзка с административните ръководства.

Чл. 29. Студентите могат да се сдружават в учебни, научни, културни и спортни общности за защита и удовлетворяване на своите интереси, както и да членуват в международни организации, чиято дейност не противоречи на законите на Р.България.

Чл. 30. Студентите участват в проучвания и анкети, чрез които се оценяват и атестират преподавателите.

Чл. 31. Студентите имат право да избират учебни дисциплини от свободно-избираемата (обща или специална) и факултативната подготовка, по учебен план.

Чл. 32. Студентите получават квалифицирана помощ и ръководство за своето професионално и творческо израстване, като им се осигурява достъп до лаборатории и апаратура и при възможност до водещи наши и чуждестранни учени и школи.

Чл. 33. Студентите могат да се обучават по индивидуален учебен план, когато следват едновременно по две специалности или завършват образованието си в съкратени срокове (приложение 1).

Чл. 34. Студентите имат право да продължат образованието си, без или с прекъсване, в по-висока образователно-квалификационна степен.

Чл. 35. (1) Посещението на лекции и упражнения е задължително.

(2) Студентите от редовно обучение могат да отсъстват от учебни занятия само при заболяване или по уважителни причини, но не повече от 30% от учебните часове за семестър. Заболяването се удостоверява с медицинско свидетелство. Задочните студенти могат да отсъстват по уважителни причини не повече от 5 дни. Отсъствията се разрешават от декана на съответния факултет.

Чл. 36. (1) Отсъстващите с разрешение студенти са длъжни допълнително да извършат предвидените лабораторни упражнения, курсови задачи, проекти, след което се допускат до изпити. За тях обучаващите катедри осигуряват необходимите условия за провеждане на пропуснатите занятия в рамките на семестъра. Спорни студентски въпроси се решават от Декана на съответния факултет, след подадено заявление от студента до него.

(2) Студентите, които не са изпълнили задълженията си през учебния семестър, могат да направят това по време на очните занятия на задочните студенти, само с разрешение на Декана на Факултета.

Чл. 37. (1) Бременните студентки и студентките-майки с деца до 6 години, които следват в редовна форма на обучение, могат да отсъстват от:

а) лекции и семинарни упражнения, но не повече от 50% от предвидените учебни часове за семестър;

б) лабораторни упражнения, но не повече от 25% от предвидените учебни часове за семестър.

Те имат право да се явяват на изпити и извън сесиите, но в рамките на съответната учебна година. Същите права имат и студентите, които са сираци, лица с трайни увреждания и намалена с най-малко 70% трудоспособност, военноинвалиди и диспансеризирани с разрешение от декана на съответния факултет.

(2) При студентските семейства с дете до 6 години, правата по предходната алинея може да се ползват по избор от единия родител. Ако студентското семейство има повече от едно дете, правата по предходната алинея могат да се ползват от двамата родители.

Чл. 38. Срокът за обучение на студентките-майки може да се удължи до 2 години за всяко дете с разрешение на декана.

Чл. 39. Записването на студентите се извършва индивидуално в началото на всеки семестър. Записването се регистрира в студентската книжка с дата, подпис и печат на съответния факултет. Това се отнася и за категориите презаписали, прекъснали и преместени студенти, както и за студентите с възстановени права. Незаписаните в определения срок студенти се санкционират с начисляване на лихви върху дължимата такса.

По изключение, деканът може да удължи срока на записване въз основа на подадена от студента молба.

Чл. 40. (1) Деканът заверява семестъра на студентите въз основа на студентската книжка, в която преподавателите по всяка дисциплина удостоверяват с подписа си редовното участие на студентите в учебния процес.

(2) За студентите от I курс се допускат еднократно две условни заверки (за лекции, упражнения или двете заедно). За студентите от II, III, IV и V курс се допуска еднократно една условна заверка по време на следването (за лекции, упражнения или двете заедно). Пропуснатите занятия задължително се взимат през следващ учебен период, след което се полага съответния изпит.

Чл. 41. Практиките и стажовете, предвидени в учебния план са задължителни. Всеки студент по време на следването си от I до IV курс трябва да има минимум 1 седмица учебна практика (40 часа) и 4 седмици производствен стаж (160 часа). Който няма завършена практика и стаж не се допуска до дипломна работа. Изключения се допускат само при болест, бременност и за майки с деца до 6 годишна възраст.

Задочните студенти, които работят по специалността да представят служебна бележка за изработени 100 часа производствена практика, а за задочни студенти, които не работят по специалността си, се провежда учебна практика и производствен стаж с продължителност на 100 часа.

Чл. 42. (1) Студентите и докторантите могат да продължат обучението си в чуждестранни висши училища. Подборът се извършва чрез конкурси или на собствени разноски.

(3) Деканът на факултета може да разреши на студентите отпуск до 4 години, а на докторантите – до 2 години за периода на тяхното следване в чужбина.

Чл. 43. Студентите и докторантите са длъжни да пазят материалната, учебната, битовата, спортната и почивната бази на ХТМУ. При нанесени щети са длъжни да заплатят определената от счетоводството стойност.

РАЗДЕЛ IV

ИЗПИТИ И ДИПЛОМНИ ЗАЩИТИ

Чл. 44. Контролът на знанията на студентите се извършва съгласно определените в учебния план форми: текущ контрол през семестъра и изпити по време на сесиите, определени в план-графика за учебната година. Студентите имат право да бъдат изпитани и през семестъра без индивидуален протокол, ако явяването на изпита е до трето поред, и с индивидуален протокол при следващо по ред явяване. Изпитните дати се определят от съответната катедра.

Чл. 45. (1) Студентите се допускат до изпити с редовно или условно заверен семестър.

(2) За всеки семестър и за всяка учебна дисциплина, студентите имат право на една редовна, поправителна и ликвидационна сесия.

(3) За студентите от редовна форма на обучение изпитните сесии се определят в графика на учебния процес, ежегодно утвърждаван от АС.

(4) За студентите от задочна форма на обучение всички обучаващи катедри задължително обявяват всеки месец изпитни дати в рамките на учебната година. На изпитните дати по дадена дисциплина, обявени за задочни студенти, могат да се явяват всички студенти редовно обучение, като след трето явяване за съответната учебна година трябва да представят индивидуален протокол.

(5) Студентите имат право да получат информация за критериите и основанията за присъдената им оценка както за изпита, така и за текущата оценка.

(6) Писмените работи от изпитите се съхраняват най-малко 1 година.

Чл. 46. По молба на студентите, след представяне на съответен документ, деканът може да разреши по уважителни причини удължаване на изпитната сесия.

Чл. 47. (1) Преподавателите нанасят оценките и кредитите от изпитите в изпитни протоколи. В срок до 10 дни след завършване на ликвидационната сесия един екземпляр от протокола се предава във факултетната канцелария, а оценките и кредитите се нанасят в главните книги.

(2) На изпит извън регламентирани за дадена дисциплина сесии (редовна, поправителна и ликвидационна), студентите се явяват с индивидуални протоколи, след заплащане на определена от академичния съвет такса.

(3) Когато преподавател не може да изпита студент или да нанесе оценка в главната книга поради дългосрочно отсъствие (командировка в чужбина, болест, пенсиониране и др.), тези задължения се изпълняват от ръководителя на катедрата или от упълномощено от него лице.

Чл. 48. При неудовлетвореност от изпитната оценка, след вписването ѝ в изпитния протокол и студентската книжка, студентът има право да се яви еднократно за повишаване на оценката. За тази цел той подава молба в канцеларията на факултета.

Чл. 49. Студентите, които са записали учебната година условно, са задължени да вземат занятията и изпита по дисциплината, поради която са записали условно, до края на текущата учебна година.

Чл. 50. Приравнителните изпити се полагат до края на текущата учебна година.

Чл. 51. Преподавателите, които по време на изпитната сесия ползват отпуск или са командировани в чужбина, посочват свой заместник, който да проведе изпита на обявените дати.

Чл. 52. Студенти, които не са положили успешно поправителните си изпити, презаписват учебната година или прекъсват следването си по

предложение на декана на съответния факултет, със заповед на ректора. Презаписалите студенти могат да се явяват на всички обявени изпитни дати.

Чл. 53. (1) До разработване на дипломна работа се допускат студентите, които са положили успешно всички изпити по учебен план.

(2) До дипломна защита се допускат дипломантите, които са изпълнили всички задължения при разработване на дипломните работи.

(3) Допуснатите до дипломна защита дипломанти, които по време на редовната и поправителната сесии са били възпрепятствани и не са се дипломирали, са длъжни да се явят на дипломна защита на ликвидационната сесия. Заболяването на студентите се удостоверява с медицинско свидетелство. В тези случаи, в зависимост от пропуснатите сесии, деканът дава възможност за дипломиране и определя новите изпитни сесии на дипломантите.

Чл. 54. (1) Лица, които не са защитили успешно дипломната си работа по време на определените сесии, имат право на следващо явяване до две години след семестриално завършване.

(2) Не се разрешава повторно явяване на дипломна защита за повишаване на оценката.

Чл. 55. Лицата, успешно защитили дипломна работа получават диплома, след подадено писмено заявление до Ректора. В дипломата се вписва: образователно-квалификационната степен ("бакалавър", "магистър"), професионалната квалификация и специалност. Заедно с дипломата се издава и приложение, в което се вписват: формата на обучение (редовна, задочна), наименованието на специалността, наименованието на изборния модул, учебните дисциплини заедно с аудиторната заетост и кредитите, които студентът е изучавал, успехът от положените изпити, времетраенето и оценката на всички видове практики, темата на дипломната работа, нейната оценка и оценката от защитата.

Чл. 56. Лицата, завършили образователно-квалификационните степени "бакалавър" и "магистър", при условие, че учебните дисциплини по време на тяхното следване са били кредитирани, имат право да получат Европейско дипломно приложение.

РАЗДЕЛ V   ПРЕКЪСВАНЕ, ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И ПРЕХВЪРЛЯНЕ НА ОБУЧЕНИЕТО

Чл. 57. Студентите презаписват или прекъсват обучението си или се отстраняват от университета в случаите когато:

- не са заверили семестър в определения срок;
- не са положили успешно изпитите си;
- имат уважителни причини: като бременност, майчинство, заболяване и др.;
- желаят сами да прекъснат или преустановят обучението си.

- поради изтекъл срок на дипломиране.
- е осъден на лишаване от свобода.

Чл. 58. (1) Студентите имат право да запишат следващата година с два условни изпита. Условните изпити трябва да се вземат до края на учебната година.

(2) Студент, който не е положил успешно условните си изпити в определения срок, подлежи на санкции съгласно чл. 57.

Чл. 59. (1) Студент, който няма право да запише следващ курс по слаб успех или незаверен семестър, презаписва, но не повече от 2 пъти за периода на следването си.

(2) Студентките-майки имат право да прекъснат обучението си до навършване на 6 годишна възраст на детето си, но не повече от две последователни години за всяко дете.

(3) Всеки студент има право да прекъсва по собствено желание или по семейни причини за не повече от две последователни години, без право на явяване на изпити за срока на прекъсването. Общият брой на прекъсванията и презаписванията по време на следването, независимо от причините, е четири. Студентското положение се решава от декански съвет след ликвидационната сесия.

Чл. 60. Всеки студент има право да прекъсне обучението си с отпуск до 4 години за частично обучение в друго висше училище. За този срок студентът е длъжен всяка година да представя във факултетната канцелария документ от университета, където се обучава.

Чл. 61. Прекъсналият студент губи права за ползване на общезитие.

Чл. 62. Завършилите семестриално студенти, които не се дипломират на ликвидационните сесии за защита на дипломни работи до две години, губят студентските си права. Те могат да получат отново студентски права, след кандидатстване по време на кандидатстудентската кампания за следващата учебна година, но не по-късно от пет години след семестриалното си завършване.

Чл. 63. Студентите, които не са завършили семестриално и са изчерпали своите възможности за прекъсване или презаписване, се отстраняват от ХТМУ и могат да възстановят студентските си права след кандидатстудентски конкурс.

Чл. 64. (1) Студентите възстановяват студентските си права по ред, определен в Правилника за приемане на студенти в ХТМУ, но не повече от два пъти и с прекъсване на обучението до 10 години.

(2) В изключителни случаи, студентите могат да възстановяват студентските си права извън регламентирания по-горе ред с решение на ректора и след заплащане на семестриална такса.

Чл. 65. (1) Всеки студент има право да се прехвърли от една форма на обучение в друга и от една специалност или избран модул в друг след

успешно приключване на учебната година, при наличие на свободни бройки и със съгласието на съответния декан.

(2) Молбите за прехвърляне се приемат не по-късно от 10 дни преди началото на учебната година, а в изключителни случаи и в края на зимния семестър, но при успешно завършен първи курс.

(3) Прехвърлянията от една форма на обучение в друга и от една специалност или избран модул в друг, се извършват от комисия с председател заместник-ректора по учебната дейност и членове деканите на факултетите. За прехвърляне от един модул в друг задължително се изисква мнението на ръководителя на специализиращата катедра.

(4) Всеки студент има право да запише по-горен курс след успешно приключване на учебната година.

Чл. 67. (1) Студентите имат право да се прехвърлят в друго висше училище след успешно завършване на учебната година, при съгласие на ректорите на двете висши училища.

(2) Молби за прехвърляне в друго висше училище за следващата учебна година се приемат до 5. 09. на съответната календарна година.

Чл. 68. Прехвърлянето на студентите се допуска, ако те нямат повече от 3 приравнителни изпита в курса, който ще запишат.

Чл. 69. Бременните студентки, студентките-майки, сираците, лицата с трайни увреждания и намалена с най-малко 70% трудоспособност и военноинвалидите могат да променят формата на обучението си и през текущата година. На тях се разрешава еднократно прехвърляне от редовно в заочно обучение, като по тяхно искане могат да бъдат прехвърлени отново в редовно обучение.

Чл. 70. Не се разрешава прехвърляне преди приключване на първи курс.

Чл. 71. (1) Изпитите на прехвърлените и приети студенти се признават, въз основа на данни от академична справка, ако е налице най-малко 80% съвпадение на обема и съдържанието на учебния материал и кредити по съответните дисциплини. Същото изискване се поставя при признаване на изпити на лица, завършили колеж с успех от следването добър (4.00), следващите второ висше образование, втора специалност или обучавали се в чужбина.

(2) Изискването по ал 1 е необходимо и при признаването на оценките и кредитите по дисциплините се удостоверява с подпис на преподавател от съответната катедра или на упълномощено от академичния съвет лице.

(3) Частичното обучение в друго висше училище се признава и приравнява към учебния план на специалността от назначена със заповед на ректора комисия, въз основа на кредитна система и индивидуален учебен план. Комисията се предлага от съответния факултет и специализиращата катедра. Препоръчително е индивидуалният план да се изработи преди заминаването на студента.

(4) Правилата за признаване на висше образование, придобито в чужбина, с цел продължаване на образованието в Химикотехнологичен и металургичен университет са описани в Приложение 6.

(5) Записването в съответния курс на обучение се извършва след взето решение на факултетен съвет за одобряване на академичната справка и заповед на декана.

Чл. 72. (1) Периоди на обучение на студенти в чужбина без прекъсване на обучението в ХТМУ се признават въз основа на сключено споразумение за обучение с приемащото чуждестранно висше училище. В споразумението задължително се съдържат наименованията на изучаваните дисциплини и броят на съответстващите им ECTS кредити.

(2) Съответствието на учебното съдържание на дисциплините, изучавани в чужбина и аналогичните дисциплини от учебния план на ХТМУ, се оценява от комисия, назначена със заповед на ректора.

(3) Оценките, получени по съответните дисциплини през частичен период на обучение в чужбина, се представят съгласно чл. 6 и се привеждат към шестобалната система от комисията по алинея 2.

(4) Оценките по алинея 3 се нанасят от декана в главните книги на факултета.

Чл. 73. Студенти, които са защитили дипломната си работа в чуждестранни висши училища, задължително представят дипломната си работа и пред Държавна изпитна комисия.

РАЗДЕЛ VI

ДИСЦИПЛИНАРНИ НАКАЗАНИЯ

Чл. 74. Студент, който си послужи с измама, се наказва от декана с:

- мъмрене;
- строго мъмрене с предупреждение за отстраняване от ХТМУ.

Чл. 75. Ректорът има право да отстрани от университета за определен период всеки студент, за който се установи, че:

- предоставя на неверни данни или подправя документи;
- системно неизпълнява задълженията си по учебния план;
- неизпълнява финансовите си задължения към ХТМУ;
- е осъден на лишаване от свобода.

РАЗДЕЛ VII   ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Правилникът за учебната дейност влиза в сила от датата на приемането му от академичния съвет на ХТМУ: 29.03.2000 г. Този правилник може да се променя само от академичния съвет на ХТМУ.

Този правилник е актуализиран с решения на академичния съвет на заседания, проведени на: 31.10.2001 г., 19.12.2001 г., 19.12.2002 г., 11.06.2003г., 12.11.2003 г., 26.01. 2005 г. и 19.03.2008 г.

Измененията и допълненията на настоящия правилник са приети на заседание на академичния съвет, проведени на 10.02.2016г, 16.03.2016г., 17.11.2011г, 17.05.2017г, 14.06.2017г, 15.11.2017г, 06.02.2019г .

ПРИЛОЖЕНИЕ 1

РЕГЛАМЕНТ ЗА ОБУЧАВАНЕ НА СТУДЕНТИ ПО ИНДИВИДУАЛНИ УЧЕБНИ ПЛАНОВЕ И ГРАФИЦИ

Настоящият регламент определя условията, реда и сроковете, в които студентите могат да завършат образованието си по индивидуални учебни планове.

1. За обучение по индивидуални учебни планове могат да кандидатстват студенти до началото на пети семестър на своето следване.

2. Студентите, желаещи да се обучават по индивидуални учебни планове, подават молба в периода от 01. 09 до 10. 09 до декана на факултета, в който се водят административно.

3. Разрешение за обучение по индивидуален учебен план могат да получат студенти с успех от следването си до момента на подаване на молбата не по-нисък от много добър.

4. Индивидуалният учебен план, който съдържа и включване на студента в общите потоци за дадена специалност, се изработва от деканата, към който методично се води специалността, в десетдневен срок от одобряване на молбата. Индивидуалният учебен план се приема от съответния факултетен съвет и се утвърждава от декана.

5. По индивидуални учебни планове се обучават и студентите, които са завършили Технологичния колеж и са приети за следване във втори курс на бакалавърската степен. Ако тези студенти имат среден успех от следването си не по-нисък от добър (4.00), получените оценки от изпитите в колежа се нанасят административно в главната книга. Ако средният им успех е по-нисък от добър (4.00), преподавателите по съответната дисциплина или признават оценките или насочват студента към повторно явяване на изпит.

6. Студентите, завършили Технологичния колеж с образователно-квалификационната степен "професионален бакалавър по ..." се обучават в първи курс от магистърската степен по индивидуален план, като се включват в студентски потоци от бакалавърската степен.

7. Допуска се удължаване на срока за обучение по втора специалност, но не повече от една година.

8. Студенти по индивидуален план на обучение не се отчитат при формирането на потоците и групите.

ПРИЛОЖЕНИЕ 2

ПРАВИЛА ЗА РАЗПРЕДЕЛЯНЕ НА СТУДЕНТИТЕ ПО ИЗБОРНИ МОДУЛИ КЪМ ДАДЕНА СПЕЦИАЛНОСТ

1. Броят на студентите в изборните модули към специалността се определя ежегодно и е приблизително равен на частното на общия брой студенти, подлежащи на разпределение и броя на модулите.

2. Разпределението на студентите по изборни модули се извършва в четвърти семестър.

3. Балът за кандидатстване в изборните модули е равен на средноаритметичния успех, изчислен с точност до стотните, от оценките, получени на изпитите в предходните семестри (включително и слабите оценки).

4. Студентите подават молба до декана на съответния факултет, в която подреждат по реда на желанията си всички изборни модули от специалността. Периодът за подаване на молбите се определя от Учебно-методичния отдел.

5. Разпределението на студентите по изборни модули въз основа на бал и квоти се извършва по принципа за класиране на кандидатстуденти. При попълване на квотата за даден модул, студентите, които не са класирани по предходното си желание, се класират за следващ по реда на желанията им изборен модул.

ПРИЛОЖЕНИЕ 3

РЕГЛАМЕНТ ЗА ФОРМИРАНЕ НА ПОТОЦИ И ГРУПИ

1. Максималният брой на студентите в една група за лабораторни упражнения е от 14. Броят на студентите в една група за семинарни упражнения е от 28. За обучение по чужд език групите са от 14 до 18 студенти. За занятия по физическо възпитание и спорт групите са от 16 до 22 студенти. Промяна на броя на студентите в една група по изключение се допуска с решение на ректорския съвет.

2. Максималният брой студенти в един поток е 200.

3. Лекционни потоци и групи по изборните дисциплини, които са общи за университета, се формират само когато броят на желаещите е най-малко 30. За фундаменталните дисциплини в магистърската степен на обучение групите са от 14 до 16 студенти.

4. В специалностите и изборните модули формирането на лекционни потоци по изборни дисциплини се допуска само когато броят на желаещите е най-малко 16. Изборните дисциплини се определят на основание на по-големия брой изявени желания.

5. Редът за формиране на потоци и групи за свободно избираеми или факултативни дисциплини е следният :

5.1. Изборът се прави от студентите на базата на актуални анотации на дисциплините в съответния блок (съдържание, цели, задачи).

5.2. За изборните дисциплини от учебния план на първи семестър (хуманитарен блок) всеки студент представя в съответната факултетна канцелария бланка, отразяваща неговия избор на учебна дисциплина.

5.3. Информация за изборните учебни дисциплини от втори семестър до края на обучението се предоставят на студентите в края на семестъра, предхождащ изборния блок. Всеки студент представя в съответната факултетна канцелария бланка, отразяваща неговия избор на учебни дисциплини.

5.4. На основание на направения избор от студентите Учебно-методичният отдел в началото на семестъра подготвя списъци по отделните учебни дисциплини, които предоставя на преподавателите за актуализация.

5.5. Най-късно 20 дни преди края на семестъра, в който се изучават изборните дисциплини, съответният преподавател представя в Учебно-методичният отдел актуализираните списъци на студентите, на базата на които се изготвят изпитните протоколи.

ПРИЛОЖЕНИЕ 4

ПРАВИЛА ЗА ОБУЧЕНИЕ НА СТУДЕНТИ В МАГИСТЪРСКА СТЕПЕН

1. За обучение в специалностите на магистърската степен в ХТМУ може да кандидатства всеки, който е завършил бакалавърска степен с не по-малко от 240 кредита. Завършилите бакалавърска степен от професионални направления различни от "Технически науки" и "Природни науки" се обучават по индивидуален план.

Завършилите ОКС "професионален бакалавър по ..." и притежаващи най-малко 180 кредита, могат да кандидатстват само за същото професионално направление.

2. Професионалната квалификация на завършилите ОКС магистър се определя от завършената ОКС бакалавър.

3. Обучението в магистърската степен е в редовна и задочна форма.

4. Обучението в магистърска степен е по държавно или индивидуално финансиране. Таксите за държавно финансиране се определят ежегодно с Постановление на МС, а за индивидуално финансиране – съгласно решение на академичния съвет. При заплащане на таксите за индивидуално финансиране ХТМУ сключва договори със студентите.

5. Обучението във втора магистърска специалност е само чрез индивидуално финансиране, по реда на чл. 21 ал. 2 от ЗВО, независимо от висшето училище, в което е завършена първата магистърска специалност.

6. С решение на ректора кръгли сираци и инвалиди могат да бъдат освободени от индивидуално финансиране по т. 4, което задължително се включва като клауза в договора между ХТМУ и студентите.

7. Необходимо условие при кандидатстване за индивидуално финансиране по т. 4 е средният успех от следването да е най-малко добър.

8. Класирането на студентите се извършва на базата на желана специалност и бал. Срокът за редовно обучение е от 2 до 4 семестъра в зависимост от завършената специалност в образователно - квалификационната степен бакалавър (или магистър). Срокът за задочно обучение е от 3 до 5 семестъра. Завършилите образователно-квалификационната степен "професионален бакалавър по ..." се обучават минимум 4 семестъра, като през първите два от тях се включват в студентските потоци от бакалавърската степен.

9. Продължителността на един семестър е не по-малко от 10 седмици (250 учебни часа), а на семестъра за разработване на дипломна работа – не по-малко от 20 седмици.

10. Аудиторната заетост в задочната форма на обучение е не по-малка от 50% от заетостта в съответната редовна форма на обучение.

11. Всеки семестър студентите имат право на една редовна и една поправителна сесия.

12. Студентът има право да прекъсне следването си в магистърската степен на обучение не повече от един път.

13. Студентът има право да презапише учебна година в магистърската степен на обучение поради незаверен семестър не повече от един път.

14. Семестриално завършилите студенти са длъжни да защитят дипломната си работа в срок до две години. В противен случай те губят студентските си права.

15. За студентите, обучаващи се в магистърска степен, са в сила всички останали права и задължения, описани в Правилника за учебна дейност.

ПРИЛОЖЕНИЕ 5

ПРАВИЛА ЗА ПРИЕМАНЕ НА ЧУЖДЕСТРАННИ ГРАЖДАНИ ЗА ОБУЧЕНИЕ В ХИМИКОТЕХНОЛОГИЧЕН И МЕТАЛУРГИЧЕН УНИВЕРСИТЕТ

1. Тези правила се формират на основание Наредба за държавните изисквания за приемане на студенти във висшите училища на Република България, Закон за висше образование, Постановление 103/1993г. и Постановление 228/1997г. на Министерски съвет.

2. За студенти в ХТМУ могат да кандидатстват чужденци, които притежават диплома за завършено средно образование, осигуряващо им достъп до обучение в съответните висши училища на страната, в която е придобито средното образование, или документ за завършено висше образование или степен на висше образование.

3. Чужденците могат да кандидатстват и се обучават в ХТМУ на основание на:

3.1. изпълнение на междуправителствени спогодби за образователен, научен и културен обмен;

3.2. съгласно актове на Министерския съвет; 3.3 по реда на чл. 95, ал.ал. 7, 8, 9 и 10 от Закона за висше образование;

3.4. Съгласно действащи международни образователни програми, в които ХТМУ участва с проекти.

4. В ХТМУ могат да кандидатстват за обучение и при условията и по реда за приемане на български граждани ако:

4.1. имат статут на постоянно пребиваващи на територията на Република България;

4.2. имат статут на бежанци;

4.3. са от българска народност, удостоверена по реда на Постановление N103 на Министерски съвет от 1993 г. за осъществяване на образователна дейност сред българите в чужбина.

4.4. чуждестранни граждани от страните на Европейския съюз;

5. Чужденците могат да кандидатстват за редовна и задочна форма на обучение, за образователно-квалификационните степени "бакалавър" и "магистър", за образователната и научна степен "доктор", както и за краткосрочна и дългосрочна специализация.

6. Кандидатите подават следните документи:

6.1. Молба по образец, съдържащ кратки биографични данни и наименованието на желаната от кандидата специалност;

6.2. Копие от дипломата за средно образование и от приложението с оценките – за кандидатите за пълен срок на обучение;

6.3. Документ, издаден от компетентен орган, с който се удостоверява правото на кандидата да продължи обучението си във висшите училища на страната, в която е придобито средното образование;

6.4. Копие от документа за завършено висше образование със степен, съответстваща на образователно-квалификационна степен „бакалавър” или „магистър” – за кандидатите за обучение в магистърска степен;

6.5. Академична справка –за студенти кандидатстващи за частичен срок на обучение;

6.6. Медицинско свидетелство, издадено в едномесечен срок преди датата за кандидатстване и заверено от съответните органи в страната, от която кандидатства лицето;

6.7. Копие от документ за гражданство – за кандидатите с двойно гражданство, едното от които е българско;

6.8. Копие от документи за самоличност;

6.9. Две снимки.

7. Документите по точки 6.2, 6.3, 6.4, 6.5 и 6.6 трябва да бъдат легализирани, преведени и заверени в съответствие с разпоредбите на международните договори на република България с държавата, в която са издадени, а при отсъствие на такива - по общия ред за легализациите, преводите и заверките на документи и други книжа.

Документите, издадени от държава - страна по Конвенцията за премахване на изискването за легализация на чуждестранни публични актове (Хагската конвенция), върху които е поставен в оригинална форма "апостил", не се нуждаят от последстващи заверки. Необходимо е само да бъдат придружени с легализиран превод на езика на приемащата държава.

8. Чуждестранните кандидати за обучение по точки 3.2, 3.3 и 3.4 подават документите си в ХТМУ и/или в МОН до 15 септември.

9. Решение за одобряване на кандидатите се взема в едномесечен срок от подаване на документите.

10. Минималният среден успех от специалните предмети в дипломата за средно образование се определя от ХТМУ, но не може да бъде по-нисък от 62% от максималната стойност на оценките, за да се признае за писмен конкурсен изпит. Специалните предмети са аналогични на балообразуващите предмети за българските кандидатстуденти.

11. Записването на новоприетите чуждестранни студенти се извършва със заповед на ректора.

14. Чуждестранните студенти, обучаващи се на собствени разноски, заплащат такса определена от Министерски съвет, на равни вноски в началото на всеки семестър.

15. Чуждестранните студенти се записват за специализирано обучение в ХТМУ след успешно завършена езикова подготовка по български език с изключение на случаите, когато обучението се извършва изцяло на чужд език.

16. Езиковата подготовка на чужденците се извършва в оторизирани за целта институции.

17. Кандидат-студенти за обучение в ХТМУ по международни правителствени програми, подават документи в съответствие с изискванията на тези програми.

19. Обучението за придобиване на образователно-квалификационната степен "магистър" може да се осъществи и по индивидуален магистърски учебен план. Индивидуалният магистърски учебен план се разработва от ръководителя на магистратурата, който се назначава от ректора по предложение на ръководителя на катедрата.

20. Индивидуалният магистърски учебен план се разглежда от обучаващата катедрата и се внася за одобрение в съответния факултетен съвет.

21. Магистърските дипломни работи се защитават в обучаващата катедрата пред комисия назначена от ректора.

22. Чуждестранните кандидати за получаване на образователната и научна степен "доктор", както и кандидатстващите за краткосрочна и дългосрочна специализация трябва да притежават диплома за получена образователно-квалификационна степен "магистър" или еквивалентна на нея, преведена и заверена от консулската служба към посолството на България в страната от която са издадени. При отсъствие на такива служби документите се легализират по общия ред за легализациите, преводите и заверките на документи и други книжа.

23. Докторантурите за чуждестранни граждани в ХТМУ са редовни и задочни. Редовната и задочната докторантури са съответно със срок на обучение 3 и 4 години след магистърска степен.

24. Чуждестранните докторанти и специализанти, обучаващи се на собствени разноски, заплащат такса определена от Министерски съвет, на равни вноски в началото на всеки семестър.

25. Таксите за обучение по индивидуални учебни планове с преподаване на чужд език на чуждестранни граждани, които са приети за обучение в образователно-квалификационните степени "бакалавър" и "магистър" или в образователна и научна степен „доктор“ в рамките на действащи международни проекти, се разпределят в следната пропорционалност: за обучаващата катедрата се отделят 70% от средствата, за ХТМУ - 30% от средствата, от които 5% се използват за обслужване на проекта.

26. Таксите за обучение по индивидуални учебни планове с преподаване на чужд език на чуждестранни граждани, които са приети за обучение в образователно-квалификационните степени "бакалавър" и "магистър" или в образователната и научна степен "доктор" и които индивидуално заплащат обучението си, се разпределят в следната пропорционалност:

- първа учебна година: за обучаващата катедра се отделят 75% от средствата, за ХТМУ - 25% от средствата;

- втора и всяка следваща учебна година: за обучаващата катедра се отделят 55% от средствата, за ХТМУ - 45% от средствата.

27. Чуждестранните граждани, които са студенти в ХТМУ, в първи и втори курс изучават факултативно български език с хорариум 60 часа упражнения семестриално.

28. Битовите условия и въпросите, свързани със здравето осигуряване на чуждестранните студенти в ХТМУ, се решават съгласно действащите закони в Република България и правилниците на ХТМУ.

29. Всички случаи, които се отнасят за студентското или докторантското положение на чуждестранните граждани, които се обучават в ХТМУ, както и случаите, които се отнасят за специализантите, които не се третира в това приложение, се решават съгласно Правилника за учебната дейност на ХТМУ.

ПРИЛОЖЕНИЕ 6

ПРАВИЛА ЗА ПРИЗНАВАНЕ НА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ, ПРИДОБИТО В ЧУЖБИНА, С ЦЕЛ ПРОДЪЛЖАВАНЕ НА ОБРАЗОВАНИЕТО В ХИМИКОТЕХНОЛОГИЧЕН И МЕТАЛУРГИЧЕН УНИВЕРСИТЕТ

1. Признаването на висше образование, придобито в чужбина, с цел продължаване на образованието в ХТМУ се основава на чл.21 (1), т.13 от Закона за висшето образование и Наредбата за държавните изисквания за признаване на придобито висше образование и завършени периоди на обучение в чуждестранни висши училища.

2. Право на признаване на придобита в чужбина степен на висше образование или на периоди на обучение имат лица (български граждани, чужденци и лица със статут на бежанци), завършили или обучавани в чуждестранни висши училища, признати по законодателството на съответната държава.

3. Придобрита в чужбина степен на висше образование или на периоди на обучение се признава на базата на държавните изисквания за съответната степен, ако е налице най-малко 80% съвпадение на обема и съдържанието

22

на учебния план /учебния материал/ и кредити по съответните дисциплини, формирани чрез системата за натрупване и трансфер на кредити. Същите се удостоверяват с диплома или академична справка.

4. Решението за признаване на висшето образование или на периоди от него се взема от АС /чл.30 (1), т.10 /г/ от ЗВО – ДВ. бр.61 от 2011 г. и Наредба за държавните изисквания за признаване на придобитото висше образование и завършени периоди на обучение в чуждестранни висши училища, Дв. бр.102 от 22 декември 2011 г./ на базата на предложение на назначена със Заповед на Ректора комисия след изпълнението на процедури, утвърдени от Академичния съвет. Комисията се предлага от съответния факултет и специализиращата катедра. Председател на комисията е експертът по кредитите към съответния факултет. При необходимост комисията може да заседава и в разширен състав в присъствие на преподавателите от катедрата/секцията. Комисията решава всички специфични въпроси в зависимост от конкретния случай и в съответствие с чл.10 от Наредбата за държавните изисквания.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

1. Тези правила са неразделна част от Правилника за учебната дейност. Разработени са въз основа на ЗВО и Наредба за държавните изисквания за прием и обучение на студенти.

2. Правилата влизат в сила от датата на приемането им от АС и може да се променят само с решение на АС.

